

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

II. ÚS 42/2010-41

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 9. septembra 2010 v senáte zloženom z predsedu Juraja Horvátha a zo sudcov Sergeja Kohuta a Lajosa Mészárosa prerokoval prijatú sťažnosť J. J., D., zastúpeného advokátom JUDr. R. U., B., vo veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov zaručeného v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote zaručeného v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Krajského súdu v Banskej Bystrici v konaní vedenom pod sp. zn. 50 Cb/64/2004 a takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo J. J. na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov zaručené v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote zaručené v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom

Krajského súdu v Banskej Bystrici v konaní vedenom pod sp. zn. 50 Cb/64/2004 porušené bolo.

2. J. J. priznáva primerané finančné zadost'učinenie v sume 2 000 € (slovom dvetisíc eur), ktoré je Krajský súd v Banskej Bystrici povinný vyplatiť mu do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

3. Kancelárii Ústavného súdu Slovenskej republiky ukladá zaplatiť trovy právneho zastúpenia J. J. v sume 303,31 € (slovom tristoti eur a tridsaťjeden centov) na účet ustanoveného advokáta JUDr. R. U., B., do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

4. Krajský súd v Banskej Bystrici je povinný uhradiť štátu trovy právneho zastúpenia v sume 303,31 € (slovom tristoti eur a tridsaťjeden centov) na účet Kancelárie Ústavného súdu Slovenskej republiky do 15 dní od právoplatnosti tohto nálezu.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) uznesením č. k. II. ÚS 42/2010-18 zo 4. februára 2010 prijal podľa § 25 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na ďalšie konanie sťažnosť J. J., D. (ďalej len „sťažovateľ“), vo veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote zaručeného v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Krajského súdu v Banskej Bystrici (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 50 Cb/64/2004. Ústavný súd súčasne rozhodol o žiadosti sťažovateľa o ustanovenie právneho zástupcu a za právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom mu ustanovil advokáta JUDr. R. U.

Právny zástupca sťažovateľa 9. júla 2010 doručil ústavnému súdu doplnenie podania, v podstatnej časti ktorého uviedol:

„Porušovateľ je všeobecným súdom Slovenskej republiky. V predmetnej právnej veci je porušovateľ súdom prvostupňovým, a to v konaní, v ktorom je sťažovateľ účastníkom -navrhovateľom. Sťažovateľ má za to, že postupom porušovateľa v predmetnom konaní došlo k porušeniu jeho základného práva.

Sťažovateľ svojou sťažnosťou zo dňa 23. 10. 2009 namieta porušenie základného práva zaručeného čl. 48 ods. 2 Ústavy SR postupom Krajského súdu v Banskej Bystrici v konaní vedenom pod sp. zn. 50Cb/64/2004, nakoľko má zato, že Krajský súd v Banskej Bystrici svojim nekonaním spôsobil prietahy v súdnom konaní, čím sa podstatne znížila vymožitelnosť jeho uplatnenej pohľadávky, nakoľko na odporcu bol vyhlásený konkurz a neskôr po zrušení konkurzu došlo k výmazu odporcu z obchodného registra, na základe čoho konajúci súd -Krajský súd v Banskej Bystrici musel konanie zastaviť.“

V ďalšom sťažovateľ prostredníctvom svojho právneho zástupcu uviedol podrobný chronologický prehľad namietaného súdneho konania a uviedol:

«Rovnako poukazujem na to, že Krajský súd v Banskej Bystrici odo dňa 13. 12. 2005, kedy mu sťažovateľ doručil potrebné listiny na rozhodnutie o jeho návrhu na priznanie oslobodenia od platenie SUP zo dňa 04. 11. 2004, rozhodol o tomto návrhu a priznal sťažovateľovi vyššie uvedené oslobodenie až dňa 20. 03. 2007, t.j. po 2 rokoch a 4 mesiacoch.

Prvé pojednávanie vo veci samej bolo od začatia konania, t. j. od roku 2004 vytýčené až na deň 24. 05. 2007.

Do pozornosti US SR dávam i skutočnosť, že sťažovateľ podal konajúcemu súdu dňa 06. 05. 2008 návrh na vydanie predbežného opatrenia, o ktorom tento rozhodol až dňa 02. 09. 2008, t.j. po 4 mesiacoch, pričom o predbežnom rozhodnutí v zmysle § 75 O.s.p. má súd rozhodnúť v lehote 30 dní po doručení návrhu.

Samotné konanie sp. zn. bolo skončené na pojednávaní dňa 17. 05. 2010, kedy súd rozhodol o zastavení konania z dôvodu výmazu odporcu z obchodného registra.

Sťažovateľ má za to, že Krajský súd v Banskej Bystrici, v namietanom konaní nerešpektoval právo sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov vôbec,

pretože prieťahy v tomto súdnom konaní neboli spôsobené konaním, resp. nekonaním účastníkov predmetného súdneho konania, ani právnou zložitou vecí, ale sú spôsobené nečinnosťou súdu.

Účastníci konania - sťažovateľ, v predmetnej právnej veci počas celého súdneho konania reagovali na výzvy a pokyny konajúceho súdu, bezprostredne, resp. v stanovených lehotách. Procesná disciplína účastníkov konania preto podľa názoru sťažovateľa nie je dôvodom, ktorý by odôvodňoval neúmernú dĺžku trvania predmetného súdneho konania.

Komplikovaný skutkový stav v danom prípade taktiež nie je ospravedlniteľným dôvodom neúmernej dĺžky trvania súdneho konania, pretože „zložitou vecí zbavuje súd zodpovednosti za pretrvávajúcu právnu neistotu účastníka vtedy, ak súd priebežne robí úkony prispievajúce k odstráneniu príčin zložitosti vecí (II. ÚS 41/1997).

Pokiaľ ide o konanie vo vecí samej, napriek tomu, že v tomto prípade zákon neustanovuje lehotu, ktorá by dĺžku konania striktno ohraničovala, sťažovateľ má za to, že šesťročné obdobie trvania súdneho konania, navodzuje stav, keď základné právo sťažovateľa na prejednanie a rozhodnutie vecí bez zbytočných prieťahov bolo porušené.

Zároveň poukazujem na to, že v dôsledku pretrvávajúcich prieťahov v konaní vo vecí samej dochádzalo k tomu, že sťažovateľovi bolo dlhodobo odopierané poskytnutie právnej ochrany jeho zákonnému záujmu, dôsledkom čoho je, že porušenie základného práva sťažovateľa na prerokovanie vecí bez zbytočných prieťahov už nie je možné napraviť. V priamej súvislosti s odopieraním poskytnutia spravodlivosti sťažovateľovi vzniká tiež nemajetková ujma, spočívajúca v najmä v pocitoch neistoty a bezmocnosti ak i v absencii reálnej vymožitelnosti konečného rozhodnutia vo vecí samej.

Vzhľadom na tú skutočnosť, že v čase od podania Ústavnej sťažnosti ÚS SR, t.j. odo dňa 26. 10. 2009, o ktorej ešte nebolo rozhodnuté, došlo dňa 23. 04. 2010 k výmazu odporcu z Obchodného registra, už nie je možné, aby ÚS SR v prípade, že sťažnosti sťažovateľa vyhovie,

- a) prikázal, aby ten, kto základné právo alebo slobodu porušil svojou nečinnosťou, vo veci konal podľa osobitných predpisov*
- b) vrátil vec na ďalšie konanie,*
- c) zakázal pokračovanie v porušovaní základného práva alebo slobody, alebo*

d) prikázal, aby ten, kto základné právo alebo slobodu porušil, obnovil stav pred porušením základného práva alebo slobody

a preto účinnou sa v tomto smere javí možnosť priznať primerané finančné zadosťučinenie, v zmysle ust. čl. 127 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky, a § 56 ods. 4 a ods.5 zák. č. 38/1992 Z.z. v znení neskorších predpisov.

Nakoľko príčinná súvislosť medzi porušením základného práva sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov a vznikom nemajetkovej ujmy na jeho strane je preukázateľne daná, požaduje sťažovateľ priznanie primeraného finančného zadosťučinenia vo výške 132 775,67 EUR.

V zmysle § 53 zákona o ústavnom súde: „Sťažnosť nieje prípustná, ak sťažovateľ nevyčerpal opravné prostriedky alebo iné právne prostriedky, ktoré mu zákon na ochranu jeho základných práv alebo slobôd účinne poskytuje a na ktorých použitie je sťažovateľ oprávnený podľa osobitných predpisov.“

Porušovateľ je všeobecným súdom Slovenskej republiky, teda subjekt, ktorý jediný je oprávnený konať a rozhodovať v predmetnej právnej veci sťažovateľa.

Z uvedeného je zrejmé, že sťažovateľ nemôže požiadať o ochranu svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov iný orgán verejnej moci, nakoľko k tomu nie je daná právomoc všeobecných súdov ani iných orgánov verejnej moci a jediným subjektom, ktorý sťažovateľovi môže poskytnúť ochranu jeho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov je Ústavný súd Slovenskej republiky.

Sťažovateľ splnil podmienku ustanovenú v ust. § 53 ods. 1 zák. č. 38/1992 Z.z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v žnem neskorších predpisov, keď podal u porušovateľa žiadosť o urýchlené prejednanie veci zo dňa 1.12.2005, 07.03.2006, 24. 04. 2006.»

Na základe uvedených skutočností sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd o jeho sťažnosti nálezom takto rozhodol:

„Vo veci navrhovateľa J. J., D., právne zastúpený JUDr. P. P., advokátom proti odporcovi Z., a.s., so sídlom S., o zaplatenie 6 212,69 EUR s prísl. vedenej pred Krajským súdom v Banskej Bystrici sp. zn. 50Cb/64/2004 bolo porušené právo navrhovateľa na

prerokovanie sporu bez zbytočných prietáhov zaručené čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

Sťažovateľovi priznáva primerané finančné zadosťučinenie vo výške 132 775,67 EUR, ktoré mu je Krajský súd v Banskej Bystrici povinný vyplatiť Sťažovateľovi do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.“

Na výzvu ústavného súdu sa k prijatej sťažnosti vyjadril listom sp. zn. Spr. 519/10 zo 4. mája 2010 predseda krajského súdu, ktorý uviedol:

„Z prehľadu procesných úkonov vyplýva, že žaloba bola podaná 28. júla 2004, a toto konanie bolo od počiatku prerušené v dôsledku vyhlásenia konkurzu na majetok žalovaného. Konkurz bol vyhlásený uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 51-24K 11/94 dňa 10. marca 1998. Táto skutočnosť bola sťažovateľovi (žalobcovi) oznámená 10. júla 2006 a žalobca bol poučený, i keď takúto povinnosť konajúci súd nemal, o tom, že si môže uplatniť svoje nároky v konkurznom konaní podaním prihlášky. Podľa vyjadrenia príslušnej súdnej tajomníčky si žalobca neuplatnil svoje nároky v konkurznom konaní prihláškou, a preto v konaní vedenom pod sp. zn. 50Cb 64/2004 nieje možné reálne dosiahnuť uspokojenie majetkových práv.

Správca konkurznej podstaty až na výzvu konajúceho súdu oznámil 5. februára 2007, že súhlasí s pokračovaním v konaní. Po predložení súhlasu správcu súd vykonával procesnú úkony ako to vyplýva z prehľadu úkonov jednotlivých sudcov, ktorí vo veci konali. Postup v konaní bol ovplyvnený aj tou skutočnosťou, že bolo potrebné vyjasniť uplatnené práva žalobcu, rozhodnúť o oslobodení od platenia súdnych poplatkov, o ustanovení zástupcu z radov advokátov a o predbežnom opatrení.“

Súčasťou vyjadrenia predsedu krajského súdu bola aj chronológia úkonov vykonaných v spise sp. zn. 50 Cb/64/2004.

Predseda krajského súdu oznámil, že sťažnosť nepovažuje za oprávnenú, zároveň oznámil, že netrvá na tom, aby sa vo veci konalo ústne pojednávanie.

Ústavný súd so súhlasom účastníkov konania podľa § 30 ods. 2 zákona o ústavnom súde upustil v danej veci od ústneho pojednávania, pretože po oboznámení sa s ich

vyjadreniami k opodstatnenosti sťažnosti dospel k názoru, že od tohto pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy, resp. práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

II.

Z obsahu na vec sa vzťahujúceho súdneho spisu ústavný súd zistil priebeh a stav konania vedeného na krajskom súde pod sp. zn. 50 Cb 64/2004, ktorý sa zhoduje s tým, ktorý uviedol aj predseda krajského súdu.

Dňa 28. júla 2004 bola krajskému súdu doručená žaloba. Zaevidovaná bola pod sp. zn. 50 Cb 64/2004.

Dňa 22. októbra 2004 krajský súd vyzval sťažovateľa, aby oznámil, či trvá na žalobe.

Dňa 4. novembra 2004 sťažovateľ oznámil, že na žalobe trvá.

Dňa 30. novembra 2004 krajský súd vyzval sťažovateľa na doloženie dokladu o zárobkových a osobných pomeroch pre účely oslobodenia od súdneho poplatku.

Dňa 13. decembra 2004 sťažovateľ doručil vyplnené tlačivo potvrdzujúce jeho osobné, majetkové a zárobkové pomery.

Dňa 10. júla 2006 krajský súd oznámil sťažovateľovi, že na majetok žalovaného bol vyhlásený konkurz a oprávnené nároky si môže uplatniť v konkurznom konaní podaním prihlášky.

Dňa 22. januára 2007 krajský súd vyzval správcu konkurznej podstaty na majetok žalovaného JUDr. G., aby v lehote 8 dní oznámil, či súhlasí s pokračovaním v konaní, vzhľadom na to, že na majetok dlžníka bol vyhlásený konkurz.

Dňa 5. februára 2007 správca konkurznej podstaty oznámil, že súhlasí s pokračovaním konania.

Dňa 8. februára 2007 krajský súd požiadal tamojší krajský súd o oznámenie, v akom štádiu sa nachádza konkurzné konanie.

Dňa 15. februára 2007 krajský súd oznámil, že veriteľ označený ako N., D., sa v evidencii veriteľov nenachádza. Konkurz naďalej trvá.

Dňa 20. februára 2007 krajský súd oznámil účastníkom, že zákonnou sudkyňou sa na základe rozvrhu práce stala M. S. a účastníci môžu dať v lehote 15 dní námietku zaujatosti.

Dňa 20. februára 2007 krajský súd vyzval sťažovateľa na doloženie osobných a majetkových pomeroch v lehote 10 dní.

Dňa 14. marca 2007 sťažovateľ doručil rozhodnutie o výške invalidného dôchodku.

Dňa 15. marca 2007 úradný záznam predsedníčky senátu: pri štúdiu spisu zistila, že v spise je na s. 22 žurnalizovaný samostatný návrh, ktorý mal byť v podateľni súdu pridelený náhodným výberom zákonnému sudcovi.

Dňa 15. marca 2007 potvrdenie prijatia návrhu krajským súdom na začatie konania navrhovateľa J. J. – N. proti JUDr. P. G. SKP Z., a. s., S., a zaevidovaný bol pod sp. zn. 34 NcCb/5/2007.

Dňa 20. marca 2007 krajský súd uznesením č. k. 50 Cb/64/2004-44 rozhodol o priznaní oslobodenia od platenia súdnych poplatkov. Rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť 6. apríla 2007.

Dňa 17. mája 2007 sťažovateľ požiadal o odročenie pojednávania určeného na 24. máj 2007 vo veci sp. zn. 50 Cb 64/04 a požiadal o ustanovenie právneho zástupcu.

Dňa 23. mája 2007 JUDr. G. splnomocnil JUDr. M. svojím zastupovaním.

Dňa 24. mája 2007 sa uskutočnilo pojednávanie vo veci sp. zn. 50 Cb/64/04. Sťažovateľ nebol prítomný, za odporcu bol prítomný JUDr. M. Pojednávanie bolo odročené na neurčito s tým, že krajský súd musí rozhodnúť o sťažovateľovej žiadosti o ustanovenie právneho zástupcu.

Dňa 29. mája 2007 krajský súd zaslal sťažovateľovi tlačivo o majetkových pomeroch s tým, aby ho vyplnené do 10 dní vrátil.

Dňa 31. mája 2007 správca konkurznej podstaty doručil vyjadrenie k žalobe a doložil listinné dôkazy.

Dňa 18. júna 2007 sťažovateľ doručil potvrdenie o osobných, majetkových a zárobkových pomeroch na oslobodenie od súdnych poplatkov a potvrdenie o podaní daňového priznania za rok 2005 a 2006.

Dňa 18. júna 2007 krajský súd uznesením sp. zn. 50 Cb/64/2004 ustanovil sťažovateľovi zástupcu JUDr. P. P z B.

Dňa 29. novembra 2007 sa uskutočnilo pojednávanie. Sťažovateľ, jeho právny zástupca aj odporca boli prítomní.

Dňa 5. decembra 2007 krajský súd si vyžiadal z Okresného súdu Veľký Krtíš spis sp. zn. 1 T 124/99.

Dňa 12. decembra 2007 správca konkurznej podstaty žiadal žalobu zamietnuť ako neopodstatnenú, pretože došlo k započítaniu vzájomných pohľadávok.

Dňa 13. decembra 2007 Okresný súd Veľký Krtíš oznámil, že spis sp. zn. 1 T 124/99 nemôže zapožičať, pretože sa nachádza na Okresnej prokuratúre V.

Dňa 6. mája 2008 sťažovateľ doručil „žalobu na náhradu...“, „návrh na vydanie platobného rozkazu“, „návrh na nariadenie predbežného opatrenia“ a „opravu k žalobe z 27. júla 2004“.

Dňa 2. septembra 2008 krajský súd uznesením č. k. 50 Cb/64/2004-Sn-112 zamietol návrh na vydanie predbežného opatrenia. Právoplatnosť nadobudlo 8. októbra 2008.

Dňa 30. októbra 2008 krajský súd požiadal obchodné oddelenie krajského súdu o informáciu, v akom stave sa nachádza konkurzné konanie vedené pod sp. zn. 51-24K/11/94.

Dňa 6. novembra 2008 obchodné oddelenie oznámilo, že konkurzné konanie nebolo ukončené.

Dňa 5. februára 2009 krajský súd požiadal Okresný súd Banská Bystrica o zapožičanie spisu sp. zn. 1 T 124/99.

Dňa 9. februára 2009 Okresný súd Banská Bystrica oznámil, že žiadaný spis je pripojený pri spise Okresného súdu Veľký Krtíš sp. zn. 3 C 72/08.

Dňa 16. marca 2009 krajský súd požiadal Okresný súd Veľký Krtíš o zapožičanie spisu sp. zn. 1 T 124/99.

Dňa 15. mája 2009 Okresný súd Banská Bystrica doručil spis sp. zn. 1 T 124/99 krajskému súdu.

Dňa 20. augusta 2009 právny zástupca sťažovateľa JUDr. P. požiadal o nariadenie pojednávania.

Dňa 11. novembra 2009 JUDr. G. ospravedlnil neúčast' na pojednávaní nariadenom na 16. november 2009, pretože krajský súd uznesením sp. zn. 51-24K 11/1994 z 2. októbra

2009 zrušil konkurz na majetok úpadcu Z., a. s., a zbavil ho funkcie správcu konkurznej podstaty.

Dňa 13. novembra 2009 právny zástupca sťažovateľa požiadal o ospravedlnenie neúčasti na pojednávaní nariadenom na 16. november 2009 z dôvodu svojej práceneschopnosti.

Dňa 16. novembra 2009 sa uskutočnilo pojednávanie. Účastníci neboli prítomní. Pojednávanie bolo odročené na neurčito.

Dňa 7. decembra 2009 krajský súd vyzval žalobcu prostredníctvom ustanoveného právneho zástupcu, aby sa vyjadril k oznámeniu žalovaného týkajúcemu sa ukončenia konkurzu a zbavenia funkcie správcu konkurznej podstaty, zároveň ho vyzval na oznámenie, či trvá na podanom návrhu, resp. či navrhuje nejaké procesné úkony.

Dňa 27. januára 2010 krajský súd urgoval právneho zástupcu sťažovateľa na vyjadrenie.

Dňa 2. februára 2010 bolo krajskému súdu doručené ospravedlnenie neúčasti JUDr. P. G. s poukazom na to, že uznesenie o zrušení konkurzu a zbavenie funkcie správcu konkurznej podstaty nadobudlo právoplatnosť a vykonateľnosť 17. novembra 2009.

Dňa 12. februára 2010 bolo krajskému súdu doručené podanie ustanoveného právneho zástupcu vo veci jeho výzvy na poskytnutie stanoviska – právny zástupca sa nevie spojiť so sťažovateľom, preto sa zatiaľ nevyjadrí.

Dňa 1. marca 2010 bolo krajskému súdu doručené vyjadrenie žalobcu.

Dňa 1. marca 2010 sa uskutočnilo pojednávanie, na pojednávaní bol vypočutý osobne aj žalobca, pojednávanie bolo odročené na neurčito s tým, že bude vykonaná zámena na strane žalovaného.

Dňa 5. marca 2010 okresný súd vydal uznesenie, ktorým pripustil, aby z konania vystúpil doterajší žalovaný JUDr. P. G., správca konkurznej podstaty úpadcu Z., a. s., S., a na jeho miesto vstúpila spoločnosť Z., a. s., S. (uznesenie nadobudlo právoplatnosť 31. marca 2010).

Dňa 18. marca 2010 bolo krajskému súdu doručené podanie žalobcu.

Dňa 17. mája 2010 sa uskutočnilo pojednávanie. Krajský súd rozhodol uznesením sp. zn. 50 Cb /64/2004 tak, že konanie zastavil.

Dňa 7. júla 2010 sťažovateľ doručil odvolanie proti uzneseniu zo 17. mája 2010.

Dňa 13. júla 2010 bol spis odoslaný Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky na rozhodnutie o odvolaní sťažovateľa.

III.

Ústavný súd podľa čl. 127 ods. 1 ústavy rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah. Ak porušenie práv alebo slobôd podľa odseku 1 vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal...

Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadostučinenie.

Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietahov...

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná...

Ústavný súd si pri výklade práva na prerokovanie vecí bez zbytočných prietahov garantovaného v čl. 48 ods. 2 ústavy osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na prejednanie vecí v primeranej lehote, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (napr. II. ÚS 55/98, I. ÚS 132/03).

Predmetom konania pred ústavným súdom bolo posúdenie, či postupom krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 50 Cb 64/2004 o žalobe sťažovateľa o splnenie povinnosti poskytnúť poistné plnenie došlo k namietanému porušeniu základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov v čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote zaručeného v čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Ústavný súd si bol vedomý toho, že v danom prípade ex lege došlo k prerušeniu konania, avšak správca konkurznej podstaty súhlasil s konaním, preto na túto okolnosť nebolo možné neprihliadať.

Účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia štátneho orgánu. Samotným prerokovaním veci na súde alebo inom štátnom orgáne sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstráni. K odstráneniu stavu právnej neistoty dochádza až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iného štátneho orgánu. Preto na naplnenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy nestačí, aby štátne orgány vec prerokovali, prípadne vykonali rôzne úkony bez ohľadu na ich počet a právoplatne nerozhodli (I. ÚS 24/03, IV. ÚS 232/03).

Judikatúra ústavného súdu sa ustálila v tom, že otázka, či v konkrétnom prípade bolo, alebo nebolo porušené základné právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, sa skúma vždy s ohľadom na konkrétne okolnosti každého jednotlivého prípadu najmä podľa týchto troch základných kritérií: zložitost' veci, správanie účastníka a postup súdu (I. ÚS 41/02). V súlade s judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva ústavný súd prihliada aj na predmet sporu (povahu veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľa (I. ÚS 19/00, I. ÚS 54/02, II. ÚS 32/02, I. ÚS 79/05). Podľa rovnakých kritérií ústavný súd postupoval aj v danom prípade.

1. Predmetom konania, v ktorom sťažovateľ namieta zbytočné prietahy, je obchodnoprávny spor o zaplatenie sumy 187 163, 60 Sk (6 212,69 €) z titulu nesplnenia záväzku.

Vec nemožno hodnotiť právne ani fakticky zložitú. Nepriamo možno k faktickej zložitosti pričítať len skutočnosť, že sťažovateľom uplatnené práva neboli spočiatku zrozumiteľné a bolo potrebné najskôr vyjasniť predmet sporu. Vychádzajúc z uvedeného ústavný súd dospel k záveru, že pri sústreďenom postupe súdu by bolo možné vo veci rozhodnúť bez zbytočných prietáhov.

2. V správaní sťažovateľa možno vytknúť skutočnosť, že spočiatku nevedel správne sformulovať svoje nároky, z troch nariadených pojednávaní sa na dvoch nezúčastnil a konajúci súd ho na splnenie uložených povinností musel aj urgovať. Napriek tomu to neboli také okolnosti, ktoré by v porovnaní s postupom krajského súdu výraznou mierou negatívne ovplyvnili rýchlosť a plynulosť konania. Ústavný súd však na tieto okolnosti prihliadol pri priznávaní primeraného finančného zadosťučinenia.

3. Tretím hodnotiacim kritériom, podľa ktorého ústavný súd zisťoval, či došlo k porušeniu základného práva sťažovateľa, bol postup krajského súdu.

Ústavný súd pri preskúmaní spisového materiálu týkajúceho sa veci sp. zn. 50 Cb 64/2004 zistil, že krajskému súdu trvalo 3 mesiace, kým vyzval sťažovateľa na upresnenie petitu žaloby, a až 27 mesiacov, aby rozhodol o žiadosti sťažovateľa o oslobodenie od súdnych poplatkov. O návrhu sťažovateľa na vydanie predbežného opatrenia rozhodoval krajský súd 3 mesiace. Meritórne krajský súd rozhodol až po viac ako 5 rokoch od podania žaloby.

Krajský súd bol absolútne nečinný v období od 13. decembra 2004 do 10. júla 2006 (19 mesiacov), od 10. júla 2006 do 22. januára 2007 (6 mesiacov), od 18. júna 2007 do 29. novembra 2007 (5 mesiacov), od 6. mája 2008 do 2. septembra 2008 (3 mesiace), od 15. mája 2009 do 16. novembra 2009 (5 mesiacov). Spolu bol teda krajský súd nečinný 3 roky a 2 mesiace.

Vzhľadom na uvedený postup konajúceho súdu nemožno považovať dobu prerokovania vecí pred krajským súdom za primeranú vo vzťahu k základnému právu zaručenému v čl. 48 ods. 2 ústavy a právu zaručenému v čl. 6 ods. 1 dohovoru. Ústavný súd preto dospel k záveru, že uvedené práva sťažovateľa boli porušené.

Podľa § 56 ods. 4 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd priznať tomu, koho základné právo alebo sloboda sa porušili, aj primerané finančné zadosťučinenie.

Sťažovateľ sa domáhal priznania primeraného finančného zadosťučinenia v sume 132 775,67 €.

Vzhľadom na okolnosti danej veci ústavný súd dospel k názoru, že len konštatovanie porušenia základného práva na prerokovanie vecí bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru nie je pre sťažovateľku dostatočným zadosťučinením. Ústavný súd preto uznal za odôvodnené priznať mu aj finančné zadosťučinenie podľa citovaného ustanovenia zákona o ústavnom súde, ktoré podľa zásad spravodlivosti, s prihliadnutím na všetky okolnosti zisteného porušenia práv sťažovateľa, ako aj na jeho podiel na prietáchoch v konaní považuje za primerané v sume 2 000 €.

Podľa § 56 ods. 5 zákona o ústavnom súde ak ústavný súd rozhodne o priznaní primeraného finančného zadosťučinenia, orgán, ktorý základné právo alebo slobodu porušil, je povinný ho vyplatiť sťažovateľovi do dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia ústavného súdu.

Podľa § 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže v odôvodnených prípadoch uložiť niektorému účastníkovi konania, aby úplne alebo sčasti uhradil inému účastníkovi konania jeho trovy.

Ustanovený právny zástupca si trovy konania uplatnil podaním z 19. augusta 2010 vo výške 303,31 €.

Ústavný súd napokon rozhodol podľa § 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde aj o úhrade trov konania sťažovateľa, ktoré mu vznikli v dôsledku právneho zastúpenia pred ústavným súdom advokátom JUDr. R. U.

Ústavný súd pri rozhodovaní o úhrade trov konania vychádzal z priemernej mesačnej mzdy zamestnanca hospodárstva Slovenskej republiky za prvý polrok 2009, ktorá bola 721 €, keďže išlo o úkony právnej služby vykonané v roku 2010. Úhradu priznal za dva úkony právnej služby (prevzatie a prípravu zastúpenia a spísanie sťažnosti) podľa § 1 ods. 3, § 11 ods. 2, § 14 ods. 1 písm. a) a c) a § 16 ods. 3 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“), a to za každý úkon po 120,23 €, t. j. spolu v sume 240,46 €, čo spolu s režijným paušálom dvakrát po 7,21 € (§ 16 ods. 3 vyhlášky) a po zvýšení odmeny o 19 % DPH (právny zástupca sťažovateľa je platcom DPH) predstavuje celkovú sumu 303,31 € (body 3 a 4 výroku tohto nálezu).

Ústavný súd preto prikázal uhradiť náhradu trov konania sťažovateľa v sume 303,31 € krajskému súdu na účet Kancelárie ústavného súdu.

Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nie je prípustný opravný prostriedok, toto rozhodnutie nadobúda právoplatnosť dňom jeho doručenia účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 9. septembra 2010